

Порівняльний аналіз розвитку ресторанного бізнесу в Україні

Однією із найбільш вагомих складових туристичної індустрії є ресторанний бізнес. Він є одним із найбільш розповсюджених видів малого бізнесу у світі, оскільки забезпечує можливість високоліквідного використання капіталу і у той же час характеризується високим ступенем конкурентності. Ресторанні заклади ведуть між собою постійну боротьбу за певні сегменти ринку, за пошук нових та утримання постійних споживачів їх продукції та послуг. Велике значення у боротьбі за виживання на ринку ресторанних послуг має володіння інформацією про його кон'юнктуру та тенденції розвитку.

Основні тенденції розвитку підприємств ресторанного господарства визначають зміну якості добробуту населення у період зміни економіко-політичного вектору життя країни. Така особливість пов'язана з тим, що діяльність підприємств ресторанного господарства певним чином залежить від купівельної спроможності споживачів, розвитку мереж ресторанного господарства та асортиментної забезпеченості наданими послугами.

У Держкомстаті була проведена «реформа», і тепер обіг ресторанного ринку враховується не у роздрібній торгівлі, а у нефінансових послугах, які демонструють зовсім інші показники. З 2014 року відсутні офіційні статистичні дані відносно чисельності підприємств ресторанного господарства України, обсягів роздрібного товарообороту в цілому та за типами закладів.

На даний час немає жодних офіційних теоретичних узагальнень, досліджень, які б повністю розкривали це питання, окрім публікацій у періодичних виданнях статей вітчизняних професіоналів ресторанної справи та статистичних даних компанії «Ресторанний консалтинг». Вони діляться досвідом подолання кризи 2008 року, аналізують нинішню кризову ситуацію й намагаються скоординувати свої подальші дії за різних можливих обставин.

Ресторанне господарство є специфічною галуззю економіки, яка дуже чутливо реагує на зміну макроекономічних показників. В умовах ринку зміна у

часі параметрів його розвитку може бути своєрідним індикатором соціально-економічного стану у країні. Пов'язане це з тим, що послуги ресторанного господарства є альтернативою домашньому або «вуличному» харчуванню та іншим формам проведення дозвілля. З ростом добробуту суспільства, зростанням доходів громадян все більша їх кількість звертається до послуг закладів харчування, тим самим вивільняючи час, необхідний для приготування їжі, для роботи та відпочинку. У великих містах, де на подолання відстані між місцями роботи та проживання доводиться витратити до декількох годин, заклади ресторанного господарства допомагають також організувати раціональне харчування впродовж дня. Вони ж залишаються популярними місцями проведення дозвілля. Натомість, під час економічних криз послуги харчування виявляються у числі перших, від яких відмовляються, заощаджуючи на більш дешевих видах харчування і проведення дозвілля [5].

Якщо в Україні частка витрат на харчування поза домом у загальних витратах на харчування становить 11,5%, то у США - 47%. Окрім того, за оцінками експертів, частка мережевих ресторанів в Україні не перевищує 20%, у той час як у США, де ринок ресторанного господарства більш розвинений, на частку мереж припадає фактично половина усіх діючих ресторанів, кафе і барів.

За останні три роки кількісне скорочення мережі ресторанного господарства у цілому по країні пояснюється цілим комплексом причин. Серед основних слід назвати: стійку тенденцію скорочення чисельності населення; зниження питомої ваги зайнятих у віці від 15 до 70 років; стрімкий відтік робочої сили після встановлення безвізового режиму до країн Євросоюзу, низький рівень якості життя населення; соціально-політичну кризу у країні.

Знизився і розмір середнього чеку закладів: гості стали заощаджувати на дорогому алкоголі, кількості замовлених страв і, навіть, на чайових. У важкій ситуації опинилися власники тих ресторанів, орендна ставка яких була прив'язана до долара або євро - окрім скорочення виручки у них збільшилися і витрати.